O lectură comparativă a discursurilor didactice (II)

Dr. Silvia-Adriana Tomescu
Biblioteca Centrală Universitară Carol I" Bucureşti
E-mail: silvia.tomescu@bcub.ro

Dr. Silvia-Adriana Tomescu coordonează serviciul Cercetare.Metodologie din cadrul Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I" din Bucureşti. Principalele sfere de cercetare ştiinţifică sunt: e-learning, biblioteconomie, redactare academică, diplomaţie culturală şi exil românesc. A publicat traduceri şi studii în domeniul comunicării şi al ştiinţei informării.

Rezumat

În această lucrare ne propunem să ilustrăm condițiile de producere și finalitățile discursului didactic ca parte a discursului academic. În actul didactic discursul are o structură specifică, o semantică aparte și reușește să transforme mentalul și comportamentul elevului, respectiv al studentului. Este un instrument ce trebuie să poarte o semnificație simetric egală (emițător-receptor) pentru a produce efectul dorit, este un act social cu valoare formativă.

Cuvinte cheie: *discurs didactic, semantică, adaptare, învățare*

În majoritatea contextelor, discursul este o expresia competenţei lingvistice a oratorului, este un eveniment, care marchează un timp şi un loc, *este concomitent, un mod specific de acţiune, un mod de reprezentare, dar şi* un *demers lingvistic prin care locutorii acţionează asupra lumii şi, mai ales, asupra semenilor lor* (1) Discursul didactic are caracter aplicativ, răspunde unei nevoi concrete, imediate de clarificare a unor concepte, suiecte, indispensabile stăpânirii unui domeniu. Este, aşadar un limbaj specializat, sitematic, cu grad ridicat de precizie, circumcis unei discipline, adresat unui auditoriu determinat, alcătuit din elevi, studenți, profesori. Analiza unui astfel de discurs trebuie să ia în considerare: (a) contextul, condițiile de producere; (b) tipologia; (c) reguli și legi specifice; Împărtășim opinia conform căreia *prin discurs se manifestă intenţionalitatea locutorului, actul specific uman de a institui sens şi valoare „lumii" pe care acesta o exprimă.* (2) Finalitatea unui discurs didactic este generarea unor cunoștințe și comportamente specifice. În ceea ce privește semnificația conținutului discursului şi efectele acestuia asupra receptorului, Daniela Rovenţa-Frumuşani afirmă: „*nu putem spera că vom înţelege limbajul dacă nu înţelegem discursul*". (3) Discursul didactic este aşadar un discurs logic construit şi instituţionalizat, specific spaţiului academic. Modul în care acesta produce sens arată cum trasnformă structuri mentale, de aceea suntem de

BDD-A27036 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:42:33 UTC)

acord cu afirmația *există înțelegere atunci când există corespondenţă între sensurile mesajului atribuit de sursă şi cel atribuit de auditoriu*. (4) Susținut în contexte determinate, purtând un bagaj lingvistic specializat, discursul didactic urmărește *adaptarea* în care *acomodarea și asimilarea* sunt procese structurale determinate. Discursul este un proces de comunicare cu finalitate asupra minții și personalității, în care învățarea și înțelegerea sunt nu numai procese cognitive fundamentale ci și acte sociale asumate deopotrivă de profesor și student.

Referințe bibliografice

(1) ARSITH, Mirela. *Semiotica discursului politic*. Iași: Editura „Ștefan Lupașcu”, 2005, p. 21.
(2) *Ibidem. p. 16*
(3) ROVENŢA-FRUMUŞANI, Daniela. *Analiza discursului: ipoteze şi ipostaze*. Bucureşti: Tritonic, p. 170.
(4) BALLE, Francis. Comunicarea. În: *Tratat de sociologie*. Bucureşti: Editura Humanitas, 2006, p. 639.

BDD-A27036 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:42:33 UTC)